

Előfizetési díj
Vidőkre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félre	6 „
Negyedre	3 „
Egy hóra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Belyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap
nyolczadik negyedévi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Okt.—decz.	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

Az előfizetés pénzek, legczélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az állam és egyház harca.

II.

(M. A.) Az utolsó évtized egész története
a csalhatatlan egyház s a souverain állam köz-
ti harcban összpontosul. Miután a középkor
hatalmas viadala a császár és pápa közt ered-
ménytelenül maradt, a reformatio — mely tu-
lajdonképpen egyházi forradalom volt alulról
fölfele — új fordulatot adott a régi küzdelem-
nek. Feladván a reformatorok az egyházi csal-
hatatlanságot, az állameszme győzelmét pecsétel-
ték meg; de midőn az apróbb államocskák
fejedelmek a nyeresémet saját partikularis elő-
nyökre akarták kizsákmányolni, ezáltal egye-
nesen a régi egyház karjai közé szoríták a csá-
szárt. S most kitört a harc a császár, mint
az egyház világi karja, s a német fejedelmek,
mint az egyéni lelkiismeret szabadság s a sou-
verain állameszme megmentői közt. Az ered-
mény ugyanaz volt, mint a császárok alatt or-
szági hadmeneteinél: kimerülés a küzdelemben;
csak hogy a német kisállamok megőrizték a
modern állam magvát, azon állomott, a mely
nincs az egyházban, hanem onmagá-
ban bírja az egyházat.

A cath. egyház elég eszélyes volt sohasem
kivánni többet az adott pillanatban lehetségesnél;
beírta avval, hogy az államok céljainak ön-
kéntes eszközeül engedjék át magokat, s nem
követelék, hogy az egyház iránti alárendeltség-
ket szavakkal is beismerjék. Elég okos volt,
kerülni végső céljainak korai nyílt előtűntet-
ését, de a nélkül, hogy valaha egy parányit
is feladott volna extravagans igényeiből. Kiele-
gitve a cath. kormányok feltétlen engedelmessé-
gi kétsége által, türelmesen várt „a pro-
testantismusnak saját belső ellenmondásai ál-
tal önleoslására.”

E közben a protestans Észak-Németor-
szág s különösen a Hohenzollern-ek birodalma
megerősült állami tekintetben. Az egyházi
protestantismus nemcsak belső bevégzetlensége
s ellenmondásai miatt volt képtelen ártani a
catholicismusnak, hanem nélkülözte az erőinek
érvényesíthetőségéhez szükséges organizatiót
is. A catholicismus, mint a legitimusabb szer-
vezet a római Caesarnak birodalma óta, leggyö-
zetlenül állott mindaddig, míg nem ütközött
egy nála is erőteljes organizatióba. Ez fejtett
ki a Hohenzollern-ek militarismusában. A soci-
aldemocraták és ultramontanok által annyira
gyűlölt porosz militarismus az — és egye-
dül az —, a mint az egyház világhatalma meg-
török! Igaz ugyan, hogy az eszmék határoz-
ták meg a világtörténelmet s a küzdők csatáit
de az eszmék test nélkül tehetetlenek maradná-
nak, mint bolygó kísértetek, s a test, melyben
kifejlődnek s nagyokká lesznek, mindig a va-
lóban realis hatalmu s erejű történelmi té-
nyező leend.

Az állam és egyház közti évezredes harc
harmadik phasisának küszöbéhez jutottunk, s
az esélyek jelenleg minden irányban sokkal
kedvezőbbek az államra nézve, hogysem most
már annyi küzdelem után, ki ne vivhatná a
döntő győzelmet s a történelemben teljesen
be ne rekeszthetné a pápauralom korszakát. S
az egyház teljes tudatával bir helyzetének, s
érzi azt, hogy az utolsó kétségbeesett harcz-
ról van szó, hogy saját létele forog kérdésben;
nem csodálhatni tehát, az összeszedi utoljára
minden erejét, s rég előkészített védelmi állá-
sát támadó előnyomulás által igyekszik az egész
vonalon kizsákmányolni. Nem is kívánhatni egy

elsőrangú évezredes történelmi hatalomtól azt,
hogy türelmesen és szótlannul hagyja oda a szin-
tért, midőn már idejét multa?

Legjobb az egész helyzetben az, hogy a
harcz immár nyíltan kitört; hogy mindkét rész-
ről megtételek valahára az első lépés, hogy
az állam és egyház közti természetellenes ál-
béke bűzhödtt levegőjét a készülő vihar fuval-
latai már mozgásba hozták; hogy a hosszas
nyomasztó tikkadság után végre kilátásunk
van a középkori és modern eszmék üde küz-
delmére. A harcz kitörése megnyitotta azon
„liberalismus” szemeit is, mely az ellenfél ere-
jét s jelentőségét eddig egészen félreismerte,
s kizárólag a szabadelvű eszmék észszerűsége
támazkodva, még erősíté az állam e
félelmes ellenségét, midőn számára is a teljes
kifejlődés szabadságát követelte. A harcz azon-
ban mégis kitört, s alapos reményünk van
arra, hogy egyidejűleg ér véget — az egyhá-
zi csalhatatlansággal!

Országgyűlés. Pest, decz. 6-án. A főváros
rendezéséről szóló törvényjavaslatból elvégzett a ház
eddig 71 szakaszt. A főpolgármester kérdése is vé-
gre befejeztetett, még pedig a nélkül, hogy a szélső-
bal névszerinti szavazást kívánt volna. Első volt a
szónokok közt Madarász József, ki szokott ékesszólá-
sával indokolta „önhatárzati” javaslatát. Utána Ha-
vas Sándor szólott megnyerő eleganciával. Az elma-
radhatlan Lázár Madarász indítványa mellett
szállt sikra. Majd Nehrebeczky Sándor szólott,
ki a municipális és községi törvényjavaslatok meg-
alkotásánál a képviselőház bizottságaiban oly élénk
részt vett, s ma behatósan élesen vette bírálat alá
a benyújtott módosítványokat. Szóltak még Föld-
váry Mihály és Mátyus a különvélemény
mellett, s Paczoly János, ki a jobboldal egy
részének zajos helyeslése között a főpolgármester
kinevezése mellett szólott, de „kényszerűségből” elfo-
gadta a közp. bizottmány javaslatát.

A központi bizottság és a külön vélemény elő-
adójának zárszavai után szavazásra bocsátott a kér-
dés, melynek folytán a központi bizottság szövege-
zése változatlanul elfogadtatott. Az ülés alatt he-
ves vita fejlődött ki a főpolgármesternek a törvény-
javaslatban adott azon joga körül, mely szerint a
kormány rendeleteinek másodszor is ellenszegülő mu-

nicipalis tisztviselőt felfüggesztheti, ki azután ujo-
lag a legközelebbi általános tisztújításig nem is vá-
lasztható meg. Résztvettek a vitában Mátyus, Lá-
zár, Madarász, Tisza László, Horánszky, Csiky Sán-
dor és Tóth Vilmos egy rövid felszólalásban,
ugyszintén Paczoly másrésről. A ház a központi
bizottság szövegét változtatlanul elfogadta.

— Országgyűlés. Pest, decz. 7. Több mo-
mentum teszi érdekessé a képviselőház decz. 7-ik ülé-
sét. Az egyik az, hogy a főváros rendezéséről szóló
törvényjavaslat valahára elvégzetetett, a második pe-
dig azon érdekes eszmecsere, mely Paczoly János,
Ghyecz Kálmán és Somssich Pál közt a 47—48-ki
országgyűlés tevékenységének egyik kiváló részére
vonatkozólag folyt. Somssich Pál rögtönzése Ghyecz
ellenében egyike a legfényesebb parlamentarizmus
promptu-knek, melyet a jobboldal érdeme szerint za-
jos eljenzéssel jutalmazott meg. Ha még ehhez hozzá-
adjuk, hogy Steiger módosítványa hogy a főváros
ügykezelési és tanácskozási nyelve magyar legyen, vi-
ta nélkül elfogadtatott, nagy részben kimerítettük azt,
mit az ülésről általában feljegyezhetünk. A napirend
előtt Pauler felett Lázár egy interpellációjára a bün-
tető törvénykönyvre vonatkozólag, kijelentvén, hogy
az nemsokára a ház elé fog terjesztettni. Kerkapoly
Károly nyújtotta be az indemnity, az 54 milliónyi
államkölesön, s a catasteri felmérésről szóló törvény-
javaslatokat.

— A Hivatalos lapból. Magyar hon-
védelmi ministeriumom vezetésével megbízott mi-
nisterelnököm előterjesztése folytán, Hollán Ernő
honvédelmi ministeriumi államtitkárnak ezen álló-
mására való lemondását elfogadván, őt eddigi buz-
gó, sikerteljes működésének elismerése mellett, ál-
lamtitkári teendőitől ezennel felmentem. Kelt Gö-
döllőn, 1872. évi december hó 3-án.

Ferencz József, s. k.

Gr. Lónyay Menyhért, s. k.

— A Deák-kör decz. 6-iki értekezletén
Kerkapoly pézügyminiszter három törvényjavasla-
tot jelentett be, melyet holnap fog a ház elé ter-
jeszteni. Ezek: 1) a catasteri fölmérésről, 2) a köl-
csönről, 3) a pénzügyi felhatalmazásról szóló javas-
latok.

Értekező szerint az ikes igéket a nép nem
tartja meg sehol, miben igaz van; a művelt osztá-
lyok emberei, szónokok és írók is vétenek szabályai
ellen, a miben szintén van némi igazság; az ikes
igék némely alakjai fűlsértőleg hangzanak; az ikes
igék összes szabályai egy két régi író rosz alkalmá-
zása által keletkeztek stb.

Végindítványa e két pontban összpontosul:

1-ször: Hirdesse ki a magyar tudományos aka-
adémia első osztálya, mint nyelvtudományi kérdések-
ben országosan elismert tekintély, hogy az ikes igék
szabályai érvényen kívül helyeztetnek;

2-szor: Bizza meg a nyelvtudományi bizott-
ságot, hogy az áltálal bekövetkezendő nyílt kérdésre
nézt adjon véleményt.

Azonban értekező mellett senki sem szólalt
fel.

Először Hunfalvy szólott, utána Toldy, ki ki-
mutatá értekező tévedéseit. Tiltakozik azon állítás
ellen, hogy az ikes igékre vonatkozó szabályok ösz-
szege, egy-két régi író félreértéséből eredt volna;
mert a 17-ik század közepéig se írónál, se a népi-
es eredetű levelekben, se egyéb bármi néven neve-
zendő nyelvművekben, az ikes igék szabályai ellen
hibák nem fordulnak elő. Szabálytalanság e téren
csak a 17. század közepe óta jelentkezik. Az éles
eszű buvár, a nagy Révai volt az, kinek eszébe ju-
tott abban keresni a különbséget, hogy egyik szó
„ik”-kel végződik, más nem. A ki fölfedezte, az tet-
te nyelvtörvénynyé az ikes igék szabályát. Nyelvsza-
bályt pedig azon érvekkel szemben, hogy a nép nem
minden rétegében található fel, vagy a közbeszéd
eltér tőle, nem adhatni fel; mert ekkor nagyon so-
kat fel kellene adnunk.

Riedl ellen Budenz és mások is felszóltak.

Riedl a felhozott ellenvetésekre nem felelvé
indítványt visszavonta azon kijelentéssel, hogy a
nyelvtudományi bizottságban vagy az értekezleten
újra előadja, s védi, úgy, a mint lehet.

Hunfalvy Pál előadásából, mi ezután követ-

akár ki is által látja. A negyven alumnusnak kész
pénze 800 forint, mindennapra pedig annyi kenyér,
bor és ser praebendát kinek kinek, hogy legalább
15 pénzt sőt 25-öt is megért volna egyike egyike,
és esztendőlt által csak 15-ével is az kenyér, bor,
sertett volna egyike 54 forintot. És mivel 40-szer
54 tézsen 2160 forintot és ama 800-zal tézsen
2960-t; tehát az professorokéval s mesterekével az
deákokét össze számálván, az egész summa tézsen
6528 forintot. Hát még ezen kívül mennyi ment az
sok alumnusok promotiójára, s mennyi maradt ben-
ne még is.

V. A proventus dolgából azért akadály eddig
sem volt, kívántatott volna csak az jó dispositio,
mely a második dolgot is, tudniillik a tanítóknak
és tanulóknak számát meg többithette volna és elég-
séggé tehetné volna: mivel száz alumnus, (kik
mellett expectánsok, nemesek és egyéb rendbeliek
mindenkor sokan löttek volna) és tíz vagy tizenegy
professor akár hol tézsen egy academiát, csak az
szabadság acedáljon.

Ebből pedig az proventusból ennyi számú sze-
mélyeket szépen eltarthatnak volna. Mert az 3000
forintját száz alumnusnak osztogatván ki esztendőn-
ként egynek 30 frt. jutott volna, azaz holnapra há-
rom három, az két nyári hónapokat ki yévén, az
melyekben oly módon tanítás is nem lehetett s ők
is el szoktak széljedni, Juliusban tudniillik Augustus-
ban*) noha nem egészen, de nagyobb részben. Im-
már az tanítók tizenegyen így tartathatának volna
el belőle, hogy professor eloqeantiae et historiarum
fizetése lett volna esztendőnként 250 forint, a dia-
lecticae professoré is 250, a matheseos professoré is
250, a physicae professoré is 250, a medicinae pro-
fessoré pedig 300, a jurisprudentiae professoré is
anyoni, azaz 300, az hebraeae et arabicae linguae
professoré is 300. És mivel hogy a theologiae facul-

*) Az erdélyi ref. főiskolákban a szünidő maig is ju-
lius és augustus hónapokra esik.

tas leg szükségesebb és szélesebben is ki terjedő,
ebben két profesor lött volna szükséges, theoreticus
tudniillik és practicus, kikben mivel mind az arso-
knak mind a scientiáknak s mind az originalis nyel-
veknek tudása megkívántatik szükségesen, azonban
peniglen se privatum collegium tartásokból nem il-
lik pénzt venni, mint az több facultasokban szabá-
tos, s az praxisból sem kapnak remmit, mint az ju-
risták és medicusok, minden keresztyén Academiák
szokások szerint ezek többet vehetnének volna, ugy
mint mindenik négy négy százat. Ezek azért egy-
be számálattván tézsenk 3250 forintot, és az deá-
kokéval együtt 6250-t; ugy hogy még egyéb ussu-
ra 287 forint maradjon fel. Nem lött volna hát a
tanulók és tanítók sokaságára nézve is semmi difi-
cultas, ha az helyek mi voltához képest egy ke-
véssé az mi eleink szűkben gipsensaltak volna és
egyre kétfőre, még pedig idegenre, csak az min-
den közönséges haszon nélkül való magok csudálta-
tó nagy tudományért, annyit nem osztottak volna,
s a Grammatica, Poesis és Rhétorica tanításáért,
(melyeket három száz forinttal mind bértének vol-
na), ne adtak volna 1768 frtot az academicus mes-
tereknek, hanem fogták volna inkább nagyobb dol-
gokra őket. De az idegéneknek uralkodása és a ma-
gunkéinak irigysége tötte nekünk ez nagy kárt.

(Folyt. köv.)

Pesti levél.

(Deczember 6-án.)

(A magyar tudományos akadémia ülése. — A ter-
mészettudományi társulat szakulése. — Két újabb
irodalmi mű)

A legutóbbi akadémiai ülésen Pulszky Ferencz
elnökölt, Riedl Szende kedvencz tárgyával lépett fel
ujolag; mi lenne más, mint az „ik”-es igék elleni
harca. Új adatokat vagy érveket nem hozott elő,
ismételte azokat, miket már egyszer hallottunk tőle.

*) Basire Isáknak, ki II. Rákóczi György szerencsé-
je lehányatlásával az 1658-iki veszedelem előtt Gy.-Fejérvárról
II. Rákóczi György magyarországi jóságába vonult, mint fia
Rákóczi Ferencz nevelője.

**) Itt a számításban hiba van, miután 20 negyven
vedres hordó bor ára, 25 fityával 400 forint volna. Hihető,
hogy másolónk tévedt, s 25 helyett írt 20 forintot.

Az első törvényjavaslat már 1870-ben elő volt terjesztve, és most Kerkapoly ugyan e javaslatot, némi csekély módosítással nyújtja be. Legközelebb követni fogja ezt az adókulcs megállapításáról szóló javaslat. A pénzügyminiszter azt hiszi, hogy három év alatt be lesz fejezve a földadó reformjára vonatkozó e javaslatok életbeléptetése. A miniszter reméli, hogy a földadó helyesb s igazságos felosztás által emelkedni fog, és pedig, az ő számítása szerint, a földtehermentesítési pótlékon kívül, mintegy 30 millióra. A kormány addig, míg a reform valószínű nem lesz, a földadóhoz rendkívüli pótlékok csatolni nem szándékozik.

A második törvényjavaslat vonatkozik a kölcsönre. Ez 54 millióról szól névlegesen, melyért az állam 39 milliót kap ezüstben. A kibocsátási árfolyam 74; a kibocsátási feltételek ugyanazok, mint a 30 milliómos kölcsönnél. A törlesztés 30 év alatt történik, de csak két év múlva, vagy is 1875-ben veszi kezdetét.

A kölcsönből 40 millió névlegesen, az 1870 — 72-diki deficitek fődőzésére szolgál; 14 millió névlegesen az 1873-iki deficit fődőzésére fordítatik. Mindkét tételt a pénzügyminiszter részletesen indokolja majd a házban, s alkalmunk lesz ez indoklást tüztesen megismertetni. Ma csak a legfőbb pontokra szorítkozunk.

Az 1870 — 72-ki évek deficitjeinek összege 70 millió. Ennek mintegy fele fedezve van az államnak rendkívüli bevételei által, minők az inségi kölcsön visszafizetése stb.

A másik fél lebegő adósságok által fedeztetett eddig s most ezen adósságok consolidációjára köttetik a kölcsön.

A magyar állam által eddig kötött kölcsönök összege, hozzászámítván a most javasolt 54 milliómost, megfelelő amaz összegnek, melyet az állam rendkívüli beruházásokra: vasutak, csatornák, hidak stb. fordított. Az állam tehát saját erejéből fedezte a 200.000 honvédsereg felszerelését, saját erejéből az igazságügyi reformját, a cultus-budget fényes dotációját stb.; s így pénzügyi helyzetünk nehéz ugyan, de épen nem lehangoló.

A kormány elhatározott szándoka — ugymond a miniszter — a rendes háztartásban az egysúlyt helyreállítani. A pénzügyi bizottság igen nevezetes tetteket a rendkívüli budgetből a rendesbe helyezte át, s ennek folytán az 1873-ki rendes költségvetésben primumál 4 — 5 millió deficit nyolcz millióra szűkölt fel.

Ennek fedezését a miniszter a jövedelmek fokozásából reményli. Kijelenti, hogy a föld és házadó emelése nincs szándékában. Ajánlani fogja azonban a személykereseti és jövedelmi adó szigorubb kezeltetését, a bélyeg és illetékek felemelését, s némely más indirect adó emelését, melyre vonatkozó javaslatait közelebbi alkalomra halasztá.

A mi végül a pénzügyi felhatalmazásról szóló javaslatot illeti, az a viszonyokból szükségképen következik. A kormány nem oka, hogy ma ezt újra kell kérnie, ő a költségvetést annak idején mutatta be.

A párt hosszabb megvitatás után, melyben gr. Lónyay Menyhért és Deák Ferencz is résztvettek, tudomásul vette a javaslatokat s azokat pártolai fogja. Az értekezlet 5 órától 8 óráig tartott.

kezett, kiemeljék Vadnai Rudolfnak, közelebből megjelölve „Nyelvünk hangolvasásáról” című könyve fölött tartott értekezését, melyben azt mondja, hogy a nevezett műben sok becses és érdekes fölfedezést talált s bizonyára értékes adattárává lesz hazai nyelvtudományunknak.

Arany szintén felszólalt e könyv érdeme mellett, nemkülönben Toldy, ki Aranyt egy megérdemelt bókban részesíté; ezután az ülést, melyet öröm volt végig hallgatni, az elnök berekeszté.

Decz. 4-én a természettudományi társulat tartá ülést, mely annyira látogatott volt, hogy a vegytani intézet nagy előadó terme csaknem egészen megtelt. Képviselve volt a hölgyvilág, a fiatalság s több nagynevű vendégen kívül Trefort vallás- és közoktatási miniszter ur is jelen volt.

Eötvös Loránd báró „A fény kettős töréséről” című értekezése azon kérdés megfigyeltével foglalkozott, miért látjuk némely közegen át a testeket kettőzve?

Értekező szerint, ha egyik közegből a másikba megy át, mindig bizonyos állandó törvény szerint törlik; de abból kiérve, előbbi irányát követi.

Bertholetnak a 17 században tett azon tapasztalata, hogy méspát-darabon át nézve, a tárgyakat kettőzve látta, újabb fényelméletet hozott létre, a tudomány terén. Előadó érdekesen fejte ki ezt a kísérletekkel egyezkedvén megmagyarázni előadását.

Utánna Balogh Kálmán értekezett a „Heterogéniesiről.” Értekező szerint minden szervi élet alap anyaga a protoplasma s ezen állományu lények teljesen egyneműek. Előadja az egyes tudósok által fölfedezett protoplasma tömegeket s azok tulajdonságait: hogy néha nyulványokat bocsátanak ki magukból s ezek segítségével önmaguknál nagyobb tömegeket vehetnek fel s hasonlíthatnak át; hogy a védelmi nedvben előjövő protoplasma darabok nagyon érzékenyek a hőmérsék változása s az élely mennyiség iránt.

Ifj. gr. Zichy József, a kereskedelem, földművelés és iparügy új minisztere, szakférfi e téren s találó egy bécsi lap az a jellemzése, hogy ő mágus polgári hajlamokkal.

Még fiatal ember, a legifjabb a kabinet tagjai közt, de már is sok időt töltött el munkában. Most midőn oly fontos méltóságot foglal el s az ország anyagi érdekeinek egyik nevezetes intézője lesz, csak is eddigi szereplése után szólhatni fölöle s félretéve a pártnézeteket, e szereplés miatt elismerés illeti.

Mint fiúmei kormányzó, kitűnően betölté hivatalát. Meg volt benne a kellő tapintat s a surlódásokkal szemközt s nem hiányzott az erély sem, hol e surlódások élessé váltak 1870 nyara óta vezetete Fiume ügyeit s nem volt kifogás működése ellen.

Vásoneői ifj. Zichy József gr. 1841-ben Pozsonyban született. Atyja sok gondot fordított fia kiképzésére s a főúri iskoláztatás helyett nyilvános tanintézetekbe adta. Az ifjú Nagyszombatban és Bécsben tanult s mivel esze és módja is volt hozzá, nagy eredményt nyert. Tanulmányai végezte után nagyobb külföldi utra indult s míg Franciaországban a hatalmas ipar, Angliában a kereskedelem költőtől föl figyelmét, az anyagi ügyek, a kereskedelmi viszonyok megismerése miatt látogatta meg Skandináviát, Ázsiát, Törökországot, Észak-Afrikát s alkalmat nyílt többé-kevésbé fejlett államok, országok, népek kereskedelmi viszonyaival megismerkedni.

Mikor visszatért, 1864-ben letette az ügyvédi vizsgát.

Tapasztalatait, tanulmányait tudta itthon értékesíteni s az anyagi kérdések körül rendszeren ott találjuk. Többi közt élénk érdeklődést tanúsított az ország iparegyesület működése iránt; tagja lett e komoly terekvésű együletnek, rendszeren megjelent tanácskozási n s később mint elnök vezette ügyeit.

Voltaképeni nyilvános szereplése azonban 1865-ben kezdődik, midőn Pozsony megye szembeli kerülete képviselővé választotta. Közjogi vitákban nem vett részt s csak kereskedelmi és közgazdasági kérdésekben szólalt föl. 1867-ben a kereskedelmiügyi miniszterium osztálytanácsosa lett, az országos iparegyesület pedig elnökül választá.

Midőn 1869-ben az előbbi kerület újra képviselővé választotta, ministeriális hivataláról lemondott s e helyett a pénzügyi bizottságban működött. A következő évben azonban a fiúmei provisorium életbe lépén, Fiume kormányzójának nevezetett ki.

Lónyai Menyhért gr. a Deákkörben.

Pest, december 5.

(Vége)

A volt miniszterelnök beszéde nagy hatást tett, s e hatás alatt szolt e kör elnöke, Perczel Béla is. Beszéde így hangzik:

Tiszt. tanácskozmány! Azt hiszem, hogy a párt tagjainak érzelmét tolmácsolom, midőn kifejezést adok a hála és elismerés azon érzületének, melyet gr. Lónyai Menyhért, mint a 40-es évek szabadelvű pártjának egykori kiváló tagja, s mint a hazának az 50-es években az abszolutizmus elleni küzdelmekben buzgó bajnoka, mint az 1867-ben létrejött kiegyezés egyik fő tényezője és legnehezebb részének szerencsés megoldója (élénk helyeslés), általában, a ha-

Kimutatja azon szaporodási módot, mely egyes élő lényeknél a protoplasma fokozatos fejlődése következtében történik, egyszersmind előadja: hogyan fejlődik a protoplasma, hogyan lesz belőle nyálka, sejt stb.

E két tárgyon kívül egyéb nem volt szólni.

Két műről emlékezünk meg meg, a nélküi, hogy e kettőt párhuzamba akarnók tenni egymással.

Egyik Dóczy Lajosnak „Faust” fordítása, melyről bátran elmondhatjuk, hogy irodalmunk általa gazdagodott. Goethét, Arany fordításai után ismeri közönségünk; de „Faust”-ja legremekesebb műve — még nem volt átültetve hazai irodalmunkba. Dóczyé az érdem, hogy e nagy feladatot megoldá és pedig, a legnagyobb sikerrel. Fordítása azon álláspontot foglalja el, mely megilleti „Faust”-ot, mint világirodalmi művet. Nem ajánlhatjuk eléggé az irodalomparóló közönségnek. Ráth Mór kiadásában jelent meg, Pest, 1873.

Másik, mely rövid ismertetésünk tárgya, „Der neue Tanhäuser” című egy kötetből álló versgyűjtemény. Megjelent Bécsben Rosner L.-nél, s noha a bekövetkezendő 73-ik év van borítéklapján, már négy kiadást ért.

Semmi néven nevezendő eszményiség nem található benne, s a költő muzsája — egy kéjhölgy, kit az országút sarából szed fel.

„Was will die Tugend, kalt und düster? Wir sind ja Sänder — sünden wir!”

Ich bin der Venus hoherpriester. Und heite opfer ich bei dir.”

Ily alapelvből indulva, a darabban sok furcsa elenetre találunk.

A német közönség részéről, mint népszerű kiadásból látható, a legnagyobb pártolásnak örvend e mű, melynek szerzője nem nevezte meg magát.

Karvázy József.

za és különösen e párt körül szerzett kiváló érdemei folytán magának kiérdemelt. (Zajos helyeslés.) Azt hiszem, hogy a pártnak óhaját és reményességét lejezem ki a tekintetben, hogy ismervén az igen tisztelt képviselő urnak kitűnő tehetségeit és tántoríthatlan hazafiságát, jövőre is a magyar képviselőháznak s különösen pártunknak munkás és tevékeny tagja fog maradni. (Élénk éljenzés.)

Ezután felszólalt Deák Ferencz, s a tanácskozmány legfeszültebb figyelmé között a következőket mondá:

Teljes mértékben magáévá teszi a tanácskozmány elnökének a volt miniszterelnökről mondott szavait. Azon férfunak, ki azon nehéz időkből, midőn hazánkban az alkotmányosság hatályon kívül tetetett, midőn az ország önállósága és szabadsága el volt nyomva, a legelső sorába állott azoknak, kik a haza alkotmányáért és szabadságáért küzdöttek azon férfunak, ki midőn kedvezőbbre fordult a helyzet, nagy tudományával és szakismeretével buzgón és önfeláldozó munkálkodott a kiegyezés létrejötté körül; ki, midőn legyőzhetlennek látszó nehézségek állottak a siker útjába, nem szűnt meg bizni és csüggedetlenül munkálkodni, a ki a kiegyezés különösen pénzügyi részének megoldásánál kimondhatlan érdemeket szerzett magának; ezen férfunak, ki újabbán is a horvát kiegyezés létrejövele és a határvívidék kérdésének szerencsés megoldása körül felejtetlenül szorgalmat tett a hazának, azon férfunak érdemeit elfeledni nem lehet, nem szabad. (Zajos éljenzés.) Nem szabad különösen ezen pillanatban, midőn eddigi állásából visszavonul, és kislétkőségnek, menthetlen szűkkeblőségnek tartaná, ha ezen elismerés nyilvános kijelentésében gátolva érezné magát azon alaptalan gyanúsítások által (Élénk helyeslés és tetszés), melyek személye ellen intézettek, és gyűvaságnak tartaná határozottan ki nem jeleníteni, hogy ezen gyanúsításoknak soha legkisebb hite nem adott. (Hosszan tartó helyeslés.)

Szóla csak egyet akar végül még kijelenteni, hogy bár várta, de kellemesen lepte meg a volt miniszterelnöknek azon nyilatkozata, hogy a párt érdekében jövőre is tevékenyen működni akar, s multjának meghazudtolása nélkül nem tehetne mást, de veszteségnek tartaná, ha sértett kobellal, ha csak egy időre is vissza akarna vonulni azon térről, melyre őt választói bizalma állítá, a mit különösen pénzügyi kérdések tekintetében a házra nézve tartana kimondhatlan nagy veszteségnek. (Hosszan tartó zajos éljenzés.)

A haza bölcsének ezen szavai általános lelkesültséget idéztek elő, s most már az új miniszterelnöknek kellett megküzdeni a párt zajos éljenzésével, hogy néhány szót ő is szólhasson.

Szlávy József miniszterelnök bemutatta a pártnak a kormányt, s kérte támogatását nehéz állásában, melyre sem a multban szerzett érdemei, sem fényes tehetségei nem emelték. Programjáról ma nem szól, e nap legyen Lónyai napja. Az új kormányelnök szavait is zajosan megéljenezte a párt, midőn Deák Ferencz emelt szót másodsor is a legnagyobb figyelem közt, s így szolt:

Örömmel üdvözlé ő felségének azon bölcs elhatározását, melylyel az ország kormányát ismét oly férfakra bízta, kiket mindenki ösztönöz tiszteit, s kik azon tengeren, a melyen az ország hajója halad, jól ismerik azon sziklákat és örvényeket, melyek az utat veszélyessé teszik, és teljes reményt nyújtanak arra, hogy e veszélyeket elkerülve, a hajót az óhajtott biztos rővparthoz vezetik. — Ők támogatásra szolgáltatták föl a pártot; szóla támogatást ígér és bizalmat szavaz az új miniszteriumnak ösztönöz és utógondolat nélkül. Csak egy eset törhetné meg e bizalmat, mely azonban lehetetlen, ha elhagynák a haza szent ügyét. A bizalomért, melyet a miniszterium a párttól kér, az viszonyt bizalmat és mindekelőt ösztönözésé kíván. (Élénk helyeslés és tetszés.) A mi az alapot illeti, a melyen a párt áll, és működik, az a párt körében nem lehet különböző vélemény tárgya. De lehetnek e mellé egyes kérdések, melyekre nézve egyik-másik képviselő különböző véleménynyel van. Ő részéről megígéri a miniszteriumnak, hogy ösztönöz meg fogja mondani véleményét és annak indokait, de viszont megvárja, és kéri a miniszteriumot, hogy az is terjesztsze a párt elé ösztönöz és utógondolat nélkül szándokait. A többiség parlamentáris hatalom, melynek állása rendszeren szilárd mindaddig, míg a haza jólétének érdekében működik. — Csak egy veszély fenyegetheti: össze nem tartás, az egyet nem értés, mely szükséges arra, hogy e hatalom a haza érdekében működhesse. De ezen egyetértés és együttartás mindig fontos esetekre értendő, miután lehetetlen, hogy egyes kérdésekre nézve véleménykülönbségek ne támadjanak. Fontos kérdéseknél azonban a párt többségének megzavarása az ellenkező vélemény által talán több kárt tehet, mint a mennyit használhatna ez ellenkező vélemény érvényre jutása. Szóla nem pártolja az oly pártfélyelmét, mely az embert szavazógéppé teszi de igenis óhajtja azt, hogy fontos czélok elérésében az eszközök választására nézve a párt egymás közt egyetértésen. Ösztönözésé kíván tehát a párt tagjai között, ösztönözésé a miniszterek irányában és ösztönözésé a miniszterek részéről e párt irányában. — Ez az, a mi a pártot erőssé és munkaképessé teszi a haza érdekében. (Helyeslés.) Talán jobb lett volna, ugymond, nem többes számban, a pár nevében szólnia; de ha másrésztől meggondolja, hogy koránál

és beteges állapotánál fogva nem vehet részt oly erélylyel a tanácskozáskban minővel akarna, a párt azonban életerős és nem beteg, erejét a kor nem törte meg s mindenek fölött, mert reméli, hogy a párt is bizalommal lesz a miniszteriumhoz mindaddig, míg az, a minek ellenkezőjét, mint említé nem tartja lehetségesnek, a haza érdekében működik, azt hiszi indokolva volna a többes szám. Végül kitartást, szerencsét és áldást kíván a miniszteriumnak, ismételve kijelenti, hogy azt mindabban, a mint a haza érdekében czélszerűen és helyesen tenni fog, pártolai fogja.

A párt vezérének e szavai után Zsivkovics a horvát képviselők részéről fejezte ki az új kormány iránti bizalmát, mire a párt értekezlete véget ért.

Az állami számvevőszék előterjesztése az 1871. évi zárszámadást illetőleg.

Közelekedési miniszterium. Előirányzat 29 mil. 837,046 frt, tényleges kiadás 18,288,511 frt 6 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 952,573 frt 67 1/2 krral, s kevesebb 12,501,108 frt 61 1/2 krral.

Kereskedelmi miniszterium. Előirányzat 779,400 ezer 400 frt, tényleges kiadás 724,240 frt 14 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 261 frt 6 krral, s kevesebb 55,420 forint 92 krral.

Közelekedési miniszterium. Előirányzat 1. mil. 680,430 frt. tényleges kiadás 1,658,523 frt 46 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 7323 frt 96 krral, s kevesebb 29,230 frt 50 krral.

Igazságügyminiszterium. Előirányzat 803,000 frt, tényleges kiadás 638,527 frt 16 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 74 forint 34 krajczárral, s kevesebb 164,547 forint 18 krajczárral.

Honvédelmi miniszterium. Előirányzat 4 mil. 373,287 frt tényleges kiadás 4,210,133 frt 10 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 54,606 frt 90 krral, s kevesebb 217,760 frt 79 1/2 krral.

A rendkívüli kiadások összege az előirányzat szerint 56,868,606 frt, tényleges kiadás 40,790,962 frt 50 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 1,414,321 frt 59 krral, s kevesebb 17,491,965 frt 9 krral.

Hitel és pénztár-műveleti kiadások. Általános kezelési költségek. Előirányzat 233,050 ezer 50 frt, tényleges kiadás 148,159 frt 33 1/2 kr. s így az előirányzatnál kevesebb adatott ki 84,890 frt 67 1/2 krral.

Földtehermentesítés és örökvltságek. Előirányzat 16,540,000 frt, tényleges kiadások 18,544,911 frt, 38 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 2,087,663 frt 38 1/2 krral, s kevesebb 82,952 frttal.

Vasuti kölcsön. Előirányzat 26,758,280 frt, tényleges kiadás 20,233,197 frt 67 1/2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 539,683 ezer 683 frt 61 krral, s kevesebb 7,064,765 frt 93 1/2 krral.

Szólódézmaváltság. Előirányzat 3,166,179 frt, tényleges kiadás 1,428,768 frt 35 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 1,538 frt 32 1/2 krral, s kevesebb 1,738,993 frt 97 1/2 krral.

Sorsolási kölcsön. Előirányzat 8,133,150 frt, tényleges kiadás 10,894,111 frt 38 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 5 mil. 176,423 frt 88 krral, s kevesebb 2,415,462 frt 50 krral.

Függő adósság. Előirányzat 849,846 frt, tényleges kiadás 186,427 frt 42 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 30,820 frt 99 krral s kevesebb 694,239 frt 57 krral.

Pénztári műveletek. Előirányzat 100,000 frt, tényleges kiadás 37,952 frt 77 1/2 kr, s az előirányzatnál kevesebb adatott ki 62,047 frt 22 1/2 krral.

A hitel és pénztári műveleti kiadások összege az előirányzat szerint 55,780,505 forint, tényleges kiadás 51,473,428 frt 31 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes címeknél 7,836,175 frt 19 krral, s kevesebb 12,143,251 frt 88 krral.

Rendes Bevétel. Ő felsége személye körüli miniszterium. Előirányzat 540 frt, tényleges bevétel 540 frt.

Belügyminiszterium. Előirányzat 57,960 forint, tényleges bevétel 112,649 frt 6 kr.

Pénzügyminiszterium. Előirányzat 137,984,231 frt, tényleges bevétel 136,137,641 frt 98 1/2 kr. Közelekedési miniszterium. Előirányzat 81,580 frt, tényleges bevétel 36,963 frt 76 kr.

Keresked. miniszterium. Előirányzat 7,434,550 frt, tényleges bevétel 8,059,395 frt 15 1/2 kr.

Közelekedési miniszterium. Előirányzat 297,560 frt, tényleges bevétel 410,790 frt 45 1/2 kr.

Igazságügyi miniszterium. Előirányzat 54,820 frt; tényleges bevétel 59,559 frt 68 1/2 kr.

Rendes bevételek összege az előirányzat szerint 145,911,241 frt, tényleges bevétel 147,817,540 frt 10 kr.

E szerint a rendes költségvetésnél az előirányzat szerint mutatkozott 4,526,220 frt hiány, s a

tényleges eredmény szerint van 2.744,378 frt 94 1/2 kr. többlet.

Rendkívüli bevétel.

A közts pénztár készletéből Magyarországra eső rész az előirányzat szerint 3,512,705 frt, tényleges bevétel semmi.

Belügyminisztérium. Előirányzat 59,024 frt, tényleges bevétel 59,024 frt.

Pénzügyminisztérium. Előirányzat 10,297,281 frt. tényleges bevétel 5 897,369 frt 97 1/2 kr.

Közeledési minisztérium. Előirányzat 24 mil. 452,497 frt, tényleges 15,672,551 frt 9 1/2 kr.

Kereskedelmi minisztérium. Előirányzat 10,000 frt, tényleges bevétel semmi.

Közkutatási minisztérium. Előirányzat 37,650 frt, tényleges bevétel 4,064 frt 39 kr.

Az 1870. évi hitelmaradvány 4,241,369 frt.

A rendkívüli bevételek összege az előirányzat szerint 42 610,526 frt, a tényleges bevétel 25 mil. 874,378 frt 46 kr.

E szerint a rendkívüli költségvetésnél mutatkozott az előirányzat szerint 14,258,080 frt, hiány s a tényleges eredmény szerint van 14,916,584 hiány.

Hitel és pénztár műveleti bevételek.

Földterhermentesítés örök váltások. Előirányzat 16,540,000 frt, tényleges bevétel 17,672,521 frt.

Vasuti kölcsön. Előirányzat 25,968,078 frt., tényleges bevétel 27 689,429 frt.

Szülődézmaváltás. Előirányzat 3,166,179 frt., tényleges bevétel 646,161 frt. 61 1/2 kr.

Sorsolási kölcsön. Előirányzat 8,133,150 frt., tényleges bevétel 11,503,501 frt. 12 kr.

Fügő adósság. Előirányzat 27,036 frt, tényleges bevétel 31,545 frt. 97 kr.

Pénztári műveletek. Előirányzat 170,000 frt, tényleges bevétel 35,101 frt. 8 kr.

Az összes bevétel az előirányzat szerint 54,004,443 frt, a tényleges eredmény 57,578,261 ft, 30 1/2 kr.

E szerint a hitel és pénztári műveleteknél mutatkozott az előirányzat szerint 1,776,162 frt hiány, s a tényleges eredmény szerint van 6,104,832 frt, 99 1/2 kr. többlet.

Magyar színészet.

(N.—r.) Szombaton decz. 7-én „Angelo” — Hugó Victornak titokzserüségével telt s titokzserü eégekkel ható drámája. Ezen előadás több tekintetben érdekes volt. A mű először is sötét kornak megkapó rajza, élénk jelenetével, élesen különvált jellemekkel, szellemes és nyomatékos nyelvvel, nem egészen túl a rémdrámák határvonalán, de nem teljes drámai-bevégeztséggel. Az előadás maga pedig egy szigorú és avatott műbíró előtt, a még azon évek körünkben időző Paulai Ede jelenlétében folyt le. Ezenkívül (erős ellenzékkel szemközt) méltányoló tünnetes koszorúkkal, bokrétaikkal, verszőnnel Némethy Irma számára, kit tisztelői az első felvonás után a színpadon Derzi József csinosan rögtönzött köszöntőse mellett dísz-koszorúval, arany melltyűvel és fülbevalókkal lepték meg, mikre N. J., szerényen köszönve, röviden és velősen válaszolt. Mind ezek lefolyta alatt pedig — egy kis lélektes n tánulmányozhatóság. Szép bizony a versengés s még szebb talán az ezt szülő önérték is; de hogy a versengés kölcsönös ellenszenvet eredményezzen, s hogy ez eredmény oly igen nyilvánosság válik — az a mennyire meglepő, épen annyira sajnálatos dolog is. No hanem e körülmény csak javára vált az előadásnak élesebbé tévén a Thisbe és Katalin collisióját.

Legnagyobb, sőt teljes sikert Kovács (Rodolfo) és Mátrai (Homodei) arattak. Különösen szép volt Rodolfoinak Homodeivel való első találkozás (1. felv. 4. jel.) midőn a vérfigyálatlan ridég Homodei hosszú elbeszélése pontlólpontra ritka művészetrel és plasticával tükröződött vissza a Rodolfo képpedező arcán és felindult taglejtéseiben. Nagyszerűen sikerült Kovácsnak az utolsó (a boszú-) jelenet is, melyben szokatlan, csaknem önjöngő hűvel személyesítette a tévedve boszuló Nemezt, s páratlan ügyességgel győzte le a Hugó Victor szaggatott drámai nyelvének nehezségét. Némethy Irma erőteljes Thisbe volt, különösen a hősönöi vonások találó kifejezéseivel. Csak-hogy, véleményünk szerint, azután, hogy fölismeri Katalinnál ama bizonyos keresztet, nem tüntette ki eléggé és elég változatossággal a fájdalmas meglepetést, s az ebből eredő nagy lemondást, mely az önző boszú helyébe saját egyéniségének feláldozását veszi célba. Boér Emma jól játszsa Bragadini Katalint. Szentgyörgyi is, kivált a II. felvonástól kezdve meglehetősen adta a korlátlan, de gyanakodó podestát; az első felvonásban azonban állásának, kezének, arcz-kifejezésének mozdulatlansága egyenes ellentétben állott a Rodolfo és Homodei fennebb kiemelt jelenetnek oly teljes rajzával. Egyébiránt örömmel jelezhetjük, hogy Szentgyörgyi lassan-lassan elszokni kezdi szavaltatának eddigi túlságos tagoltságát.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, dec. 9. 1872.

— Ferencz Károly főherceg, a király atyja; születésének hetvenedik évfordulóját ünnepelte: ő felge ez alkalomból Salzburgba utazott.

— Vivodánkban a tanítás ma délelőtt 11 órakor megkezdődött. A beiratások még mindég folyamatosan 3—5 óráig az intézet helyiségében.

— Tegnap délelőtt az egyetemi ifjuság népes közgyűlést tartott. Tárnya az alakított egyetemi kör alapszabályainak megvitatása volt. A tárgyalás nem mert oly gyorsan mint egyelőre remélni lehetett; pár óráig tartott a vita s az alapszabályoknak csak két első czikke állítatott meg. A gyűlés végre másik sűrűsebb tárgyra az egyetemi kör javára rendezendő táncvigalomra tért s annak megtartása végett elhatározta, hogy a szakot által a bizottság választassék meg, s a leendő bizottság élére gr. Csákyt elnöknek választotta.

— A közoktatásügyi miniszter Pünköszt Gergelyné szül. báró Apor Zsuzsánna altorjai föld-birtokosnőnek az ottani községi iskola javára tett 500 frtnyi alapítványát őszinte köszönetét és dicsérő elismerését nyilvánította.

— Szabó Károly értekezését a késmárki bizottság kutatásáról a történelmi társulat üléséből felolvasta Thaly Kálmán. A késmárki városi levéltár két részre van osztva, a tanácsteremben van 1200 db. okmány elhelyezve 44 csomagban. A levéltár okmányai leginkább a városra és környékén fekvő falvakra vonatkozik. A város multjára a levéltár oly tanulmányos, hogy abból a város történetét meg lehet írni. A czéhek statutumai mind német nyelven vannak írva. A podolini kolostorban 4000 könyv van és ezek közt sok szép zsenge találhatik, majd mind lengyel nyelven, hungarica egy sincs. Átkutatta Szabó Károly a késmárki evang. főgymnasium könyvtárát, melyben 1200 nyomtatvány van, ezek közt sok unicum is. Van többek közt egy 16 ik századbeli latin-magyar szótár. Átkutatta a mérei könyvtárt is melyben leginkább vallási műveket talált.

A kolozsvári torna-vivoda megnyitási ünnepére rendezett szombati vigalmán nem nagy, de elegáns közönség jelent meg. A gázlángok fényétől ragyogó tornász és vívási képletekkel gyönyörűen díszített terem igen kedves benyomást tett a belépőre. A táncz kevéssel 9 óra előtt vette kezdetét, mely aztán Salamon kedvderítő hegedűjének villanyozó hatására alatt kiterő hűvel folyt egészen hajnali 4 óráig, a mikor a táncz bevétől kipiruló arcok lassankint odahagyni kezdék a szép mulatság kedves színhelyét. E vigalom arcaztatából ha következtetnünk szabad: úgy ez idei farsang vigalmának élénk részvétet és szép sikert jósolhatunk. A bálnya br. Josika Lajosné ő excja — mint halljuk — jegyét 50 frrtal váltotta ki. Több felülvezetés is történt u. m. Fogarasy Mihály püspök 10 frrt. Biasini Domokos 10 frrt stb. fizettek. A rendező bizottság nagy buzgalommal fejtett ki, s különösen br. Josika Gábor és Bethlen Árpád bizottsági tagok e tekintetben elismerést érdemelnek.

— A torna-vivoda alapító tagjainak közgyűlése. Az alapító tagok a városház nagytermében tegnap délelőtt tartatták meg közgyűlést. Pál Sándor elnök egy rövid velős beszéddel a gyűlést megnyitván, tudatta mikén az egyetelapszabályai a bemutatási záradékkal elláttattak. A gyűlés ez alapszabályokat felolvasottaknak tekintette, s azok kinyomatását és a tagok közt leendő kiosztását elhatározta. Ezután titkárfelolvasta az igazgató választmányának jelentését melynek következtében a közgyűlés a választmány azon intézkedését, hogy a torna-vivoda épület építését, Debreczeni Balázs építómesternek adta, s a szerződést vele 29,442 frt 18 krban megkötötte, továbbá hogy a teleknek lécz kerítéssel körülvételét az épület udarán a fák ültetését, az előcsarnok ki-festését, a gázvilágítás bevezetését, a teli torna-terem bepadozását, az épület tűz ellen való biztosítását s a telek telekkönyveztetését elhatározta, a vlvoda rendszabályait, a torna-rendet, a tanórák rendjét s a tandíjakat megállapította. Elismerték tudomásul vette, s miután az építési s felszerelési költségek fedezése tekintetéből kibocsátott 400 darab 100 frrt részjegyből 80 frrtjával befizetett összesen 32 ezer forint aszükségelt 37,800 frt 18 krt nem fe-dezi, a közgyűlés határozatilag kimondja, miszerint 1, a további 20 frrt 1873 január és február havában befizetendő, 2, a 20 frrt. befizetése után a névre szóló szelvényes részjegyek a részjegy birtokosoknak kiadandók, s kik e 20 frrt. február 10-ig egészen befizetik, a kamatot a 100 frrt után 1873 jan első-jétől nyírik különben pedig csak 1873 jul 1-től nyírik. Önként értetvén, hogy e háttározat csak a most befizetendő 20 frrt s nem a már befizetett 80 frrt kamatozására vonatkozik. 3. a 40 ezer frrtból még fennmaradó 1000 frrt. mint tartalék tőke kamatoztassék, a többi pedig a részjegyek kisorsolására fordíthatassék. 4. a városi képviselőtestület kéréssek meg, hogy miután 33 ezer frrtnak kamatját biztosította, a most befizetendő 8 ezer frrtből 7 ezer forintnak 6 százalékos kamatját a részjegyek kisorsolásáig szintén biztosítsa. A folyó s a jövő évi költségvetési előirányzat körülven tárgyalás alá, a bevételt 6865 frrt. a rendes kiadás 3416 frrt 55 kr. s a kamat 2700 frrtban állapított meg. — A titkár eddigi fáradságának jutalmazására, a közgyűlés ez évre 200 frrt tiszteltdíjt szavazott meg, s utasította az igazgató választmányt, miszerint a titkár 1873-ik évi jutalmazására vonatkozólag a közelebbi közgyűlés elé véleményét terjesz-szen. Az alapszabályok 37. §-nak 3-ik és 4-ik pontja értelmében, a részjegyek kiállítása után, a számadások és kezelési könyvek időszakonkénti megvizsgálására Medgyesi Tivadar, Benczédi Gergely, Mol-

nár Sándor s Mayer Ferencz, az egyetel vagyona le-tározására, s az oklevelek megvizsgálására Sárkány Ferencz, Simén Domokos, Magyar Mihály s dr. Adler Antal nevezetett ki. A közgyűlés szépen folyt le, csak egy ismeretlen, kákán csomót kereső egyén szakította többször meg a tárgyalás folyamát eseten, az ügyböz nem értő, együgyű felszólalásaival, melyeket különben a közgyűlés mindanyiszor méltó mosolyokkal fogadott.

— Dobokamegye főispánja ő méltóságának megbízásából a Megye bizottságának tisztelt tagjait, a községi szervezésre vonatkozó munkálatok befeje-zése végett a f. hó 19-én Szamosujvárt tartandó közgyűlésre meghívom. Sombori Jozsef alispán.

— A helybeli piarista templomban f. év aug. 14-én elkövetett lopási bünyűgben az alig 17 éves Kovács Lajos f. hó 7-én a kolozsvári kir. törvény-szék által hat havi, havonként kétszeri böjttel su-lyosított börtönrre ítéltetett el.

— Cseh István asztalos legény által a kolozsvári vasuti munkálatnál, társa Czintye György ellen elkövetett rablógylkosság e hó 13-án pénteken fog tárgyaltni.

— A pesti nagy lapok a jövő évre fölemelik 4 frrtal előfizetési áraikat. Az anyagi és szellemi ki-állítási költségek aránytalanul emelkedvén, e csekély árfölemelés teljesen indokolva van.

— Az árvizek majdnem egész europa-szerte pusztitnak. Mint egy táviratból sajnálattal értesülünk, a veszély hazánában is elkövetkezett, mert a Dráva és Mura szintén kiöntöttek. A vész még növekvőben van.

— A cholera állásáról folyó évi december 6-án beérkezett napi tudósítások szerint Budán dec. 5-én 5 újabb choleraeset merült fel. A katonák kö-zött dec. 5-től 6-ig megbetegült 2. Zemplénmegyében: S.-A.-Ujhelyről a cholera folytán nagyobb mérvű halálozás jelentetett, mely leginkább a vasuti munkások és azon szegényebb sorsu egyéneknél fordult elő, kiknél azok szállásoltak. Nyitra megyében: Kowarcz községben nov. 28 óta 5 choleraeset fordult elő, melyek közül 1 halállal végződött. Bars megyében: János Lohotán 4 egyén esett choleraába, kik közül 3 meghalt. Heves megyében: Szlevény községben dec. 2-án 1 choleraeset merült fel. Sáros megyében: Tihany községben eddig 12 halálos kimenetű choleraeset merült fel. Kassán: a cholera betegek szá-ma 20-al szaporodott; az eddigi megbetegült 155 egyén közül meggyógyult 23, meghalt 82, további ápolás alatt maradt 50.

— Hollán államtitkár 3-án délben elbucsu-zott a honvédelmi minisztérium egyes osztályaitól. Megemlített lemondásának ő felsége által legkisebb-mesebben történt elfogadtatását, Hollán ur is con-statálá, mikép azon megnyugtató öntudattal válik meg állásától, hogy két évi működésének idejéből a minisztérium örvendes eredményeket mutathat föl, és hogy ő neki magának ezen idő alatt sem az osztályok, sem a hivatalnokok bármelyikével legkisebb kellemetlensége sem volt; sőt ellenkezőleg — épen a nagybarbecsülés és rokonszeny személyes viszony-latai nehezítik meg neki a megválat.

— Folyó évi. nov. 15-től dec. hó 1-ig beérke-zett hivatalos jelentések szerint a keleti marhavész Magyarországon. Baranyamegyei Starosely, Német-Briest, Győrúrsi, Tarpinabata és Bácsai pusztákban, valamint Hassagy, Gyula, Ó és Új Bácsfalu, Vörösmart, Sepse, Borjad, Lancsuk, Dabarcz, Siklós, Dráva-Szabolcs, Dráva-Szt.-Márton, Vokány, Gyüd, Olasz, Kától Püspöklak, Berkesd, Német Ürög, Iván Dárda, Hidor és Geresd községekben, Somogy-me-gyei Aszáló, Somodar, Gyepes, Földhidi, Dávrerdei, Palfalu, Hetény, s a nagy-bajomi határbeli összes pusztákban, ugyszintén Nagy-Bajom és Barcs kö-zségekben, Tolnamegyei Mórág, Apáti, Alsó-Nána, Tamási, Báttaszék, Szegszárd, és Várdomb községek-ben; Fehérmegyei Csikvár, Veszprémmegyei Pápa, Külső-Váth és Nyárad községekben, Bácsmegeyi Gö-böljárasi és Rancsova pusztákban, Vasmegeyi Ke-mencs Hógyész, — és Pozsonymegyei Gajár, Ma-laczka s Nagy-Léárd községekben uralgott. A jár-vány terjedésének megakadályozására s gyors kiir-tására minden lehető intézkedések megtételére az ország törvényhatóságai legszigorban utasítottak. Szlavoniában, a [horvátországi kormány értesítése szerint folyó évi november 15-ig a keleti marha-vész verőczemegyei Breznika. Klokoczavac és Ribujakon uralgott. Kelt Pesten, 1872. évi deczember hó 4-én. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. minisztériumtól.

— Szerencsétlen lővés. Sulyok Árpád jo-gász, mint önkényes katona Pesten 5-én este 10 órakor a Vadászuteza és Főut sarkán levő pénzügy-igazgatósági épületbe őrszemnek volt kirendelve. Épen 10 órát ütötte és az őrt fel kellett volna vál-tani, midőn két uri ember jött, kik az őrt álló önkényestelenséggel mőlon ki akartak kötni. A két uri embert, kiket Ganz Adolf és Poppel Edének hívnak, s kik mindketten hivatalnokok az erdélyi vasutnál, hihetőleg részegek voltak, mert az őr barátsággal figyelmeztetésére, hogy távozzanak el innét és ne intézzenek hozzá kérdéseket, mert ő azokra válaszolni nem fog, még jobban kezdtek lár-mázni. Végre az önkéntes is megokolta a dolgot, rájuk rivalt, hogy távozzanak el az örállomástól, kü-lönben kénytelen lesz őket erőszakkal elűzni. A két hivatalnok azonban erre sem tágitott sőt az egyik az őr fegyvere után kapott és azt el akarta az önkényestől venni. Ezen megtámadásra az önkényes az egyik hivatalnokot a puskaszorronnyal mellbe szur-ta, és miután a támadók erre sem tágitottak, trjá-rat után kiáltott és még egyszer figyelmeztette a

hivatalnokokat, hogy ha békében nem hagyják, löni lesz kénytelen. E közben közeledett az őrjárat, de a két hivatalnok azt vagy nem vette észre, vagy nem akarta észre venni és az őr elleni támadást ismételte. Az önkényes erre néhány lépésnyire retirált és a jövő pillanatban lővés dördült, mely azonban nem a támadókat érte, hanem az eközben egészen közel jött őrszemtő mellébe furódott, ki rögtön meg is halt. A két hivatalnok a lővés után futásnak indult, de sikerült eltoztatásuk.

— Könyvszemle. Legújabbban megjelentek s Stein János könyvkereskedésében kaphatók: Dönt-vénytár VI. kötet, ára 2 frt. Rádl Ödön. Jean Paul, tanulmány, ára 1 frt 50 kr. Boccato Jeromos. A föld és annak fokozatos meghódítása, ára 2 frt 50 kr. Kazinczy Ferencz és Guzmics Izidor közti levelezés 1822-től 1831-ig, ára 1 frt 50 kr. Voltaire, Zádig vagy a végzet, ára 50 kr. L. Annaeus Sene-ca a bölcs állhatatosságáról, ára 60 kr. Zsilinszky Mihály, Széptani levelek, ára 1 frt 60 kr. Heigel Ludwig J. König von Bayern, ára 4 frt 80 kr. Ver-ne J. Aventures 3 russes et de anglais, ára 2 frt 70 kr. Fével, L'homme du gaz 1 frt 80 kr. Tylor, Die Anfänge der Cultur 2 kötet, ára 7 frt 20 kr.

A közönség köréből.*)

Szamosujvár 1872. decz. 6.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Kelet” 278-ik számában a Közönség kö-réből című rovatban Brenesán Albert ur szidia az adóhivatalnokokat, haragszik a kormányra — s azzal végzi, hogy engemet sikkasztással levélpecsét feltöréssel rágalmaz.

Engem Brenesán ur itélete nem alterál, — hi-szen ő szokva van mára botrányokhoz. — ezen ügyben illetékes ítéletet már csak a bíróság mondhat hová az ügyes elé is terjesztem; azonban az olvasó közönség felvilágosítása végett felkérem a tek. Szerkesztő urat, legyen szives ezen soroknak helyt adni, azon rovat-ban a hol ártatlannal rágalmaztatam.

1871 augusztusban kiküldtettem Sajó Magya-roسرائ hol az ottani egyesbíró helyettesítettem, s azon idő alatt, mint az egyesbírósnak vezetője minden ahoz címzett leveleket és hivatalos iratokat én bon-tottam fel s adtam át az iktatónak. Ez hivatalos kö-telességem volt.

Emlékszem, hogy egyszer a dobokamegyei tör-vényszéktől jött hivatalos csomagban mely a sza-mosujvári postán volt feladva, egy czimezetlen levél is volt; — én ezt is felbontottam, de meglepetésem-re: az nem hivatalos — hanem egy gyön-géd ügy volt. A levél nem volt aláírva s így nem is tudtam kitől származik.

Először is azt gondoltam, hogy talán valami ismeretlen szép ábrándozik rólam a messze távolban s persze a levelet nem adtam át az iktatónak, hogy a beadványi jegyzőkönyvbe bevezesse; — mert nem oda tartozónak ítéltém. — Később tudtam meg hogy csalódtam s hogy tévedés van.

Ugyanazon évben t. i. 1871-ben szeptember végével újra Szamosujvárra jöttem előbbi, törvény-széki jegyzői állomásomra s néhány bizalmas bará-táimtól kérdeztem is, hogy kitől eredhet azon levél, mert nem hiszem hogy engem illelten. Ekkor aztán megtudtam, hogy ki a levél írója és kiknek volt szán-va. (t. i. Brenesán urnak) Én mélyen hallgattam az ügyről, mert egy férjes nő, egy családanya becsü-lete és egy család boldogsága függ attól.

Ekkor hozzám jött akkori dobokamegyei fő-bíró s most alispán S. J. ur mint azon ő köldtö-te s kérte tőlem a levelet. Én azon föltétel alatt, hogy csakugyan azon levél írójának fogja azt vissza adni s az ügyről hallgatni fog áttadtam.

S. J. ur becsületére fogadta, hogy ez által az ügy elenyészetté van. Most itéljen az olvasó közön-ség, hogy az én, vagy a Brenesán Albert ur eljárá-sa a becsületes; a többi felett pedig a bíróság hi-vatása ítéletet hozni.

A. O.
törvényszéki bíró.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyilttér.)*

Biasini gyorskocsi menetrendje szaporítása.

1872 december 15-től:

Kolozsvár és Felvincz között napon-ta három gyorskocsi közlekedik, még pedig oly be-rendezéssel, hogy Kolozsvár és Marosvá-sárhely, valamint Marosvásárhely és Kolozsvár között utazók Felvinczen so-ha se időznek, hanem mind a két irányban rögtön tovább utazik. Indul Kolozsvárról Felvincz-re reggeli 3 és 7 órakor, (a hét óras indulás m.-vásárhelyi egyenes összekötés) és délután 4 órakor.

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 5, délutáni 4 és éjjeli 1 órakor (ezen 1 óras indulás Kolozsvárra az egyenes összekötés Marosvásárhelyről)

Egy hely ára 1-ső közelső coupe Kolozsvár-ról Felvinczre vagy vissza 4 fr. — hátulsó coupe imperial 3 frt. 50 kr.

Tordáról Kolozsvárra indul napon-ta háromszor reggeli 3, 7 és délutáni 6 órakor. 1 hely ára 2 fr.

Kolozsvárról, Szamosujvár és Dees-re és naponta kétszer, reggeli 8 órakor és délután 3 órakor. Deésről Szamosujvár és Kolozs-várra naponta kétszer reggeli és délutáni 1 óra-kor. Leszállított áron. Kolozsvárról 1 személy első közelső coupéba Szamosujvárra vagy vissza 2 fr. 30 kr. hátulsó coupe és imperial 1 fr. 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első közbel-ső coupe 3 frt. — hátulsó coupe és imperial 2 frt. 50 kr.

Minden utas 30 font szabadpodgyaszt vihet magával.

Kibédi Biasini Domokos.

*) A közérdekű felszólalásoknak szánt e rovat alatt közleményekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal fele-sőséget a Szerk.

*) E rovat alatt közölteteket csupán a sajtóhatóságírá-nyában vállal felelősséget a szerk.

Pályázati hirdetmény.

Tordamegye torozkói szolgabírói járásában rendszeresített hat körjegyzői u. m. 1) torozkói, melyhez tartozik Torozkó, Vidaly, Borév. 2) Torozkó-szent-györgyi, Bedelő, Gyertyános. 3) Lapsa, Szász-Vince. 4) Alsó és Felső-Szolcsva. 5) Alsó és Felső Podása, Lunka és 6) Maros-Décs, Alsó és Felső-Füged állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen körjegyzői állomásokkal 400 frt. évi fizetés és szabad lakás van összekötve. Pályázni kívánók az 1871-ki XVIII. t. cz. s a nmlgú m. kir. belügyminiszternek 29626. 1872. sz. a. kelt rendelete értelmében kellőleg felszerelt folyamódványaitak jövő évi 1873 január 20-áig alólti hatóságához beadhatják.

A fennevezett jegyzői állomások február 1-étől választás útján fognak betölteni.

A Torozkó járási szolgabírótól,
Torozkón, 1872. Deczember 6-án.

RÁCZ SÁMSON, szolgabíró.

Aláírási felhívás.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank,

1872 december 3-kán tartott rendkívüli közgyűlése

2500 új részvénynek kibocsátását elhatározván,

intézetünk eddigi részvényeseit, üzletbarátainkat és a t. cz. közönséget tisztelettel felhívjuk, hogy az alább olvasható feltételek értelmében, az aláírásban résztvenni szíveskedjenek.

Marosvásárhely, 1872, december 3-kán.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank.
választmánya.

Kibocsátási feltételek:

- 1) Az alapszabályok 46. §. f) pontja alapján a még ki nem bocsátott 2500 darab részvény kibocsátatik.
- 2) A jelenlegi részvényeseknek saját részvényeikkel egyenlő számú részvények megtartására, előjog adatik.
- 3) Ezen új részvények kibocsátási ára darabonként 120 o. é. frt.
- 4) Az aláírás a közgyűlés napján megnyitvatván, 1872. december hó 15-kén bezáratik.

Ezen napokon három aláírási ív fog a bank irodájában nyilvános megtekintés és használatra kitétetni.

a) Első aláírási ív, a régi részvényesek részére, kik régi részvényeik előmutatása mellett, hason számú részvényeket jegyezhetnek, melyek az aláíróknak az egész érték befizetése után kiadandó fognak.

b) Második aláírási ív, szintén a régi részvényesek részére, kik régi részvényeik számát felül haladó részvényeket jegyezhetnek, melyekhez azonban csak annyiban tarthatnak igényt, mennyiben az a) pont szerinti aláírás a 2500 részvény számot kimeríteni nem fogja.

Felüljegyzés esetén aránylagos felosztás fog eszközöltetni.

c) Harmadik aláírási ív, nem részvényesek részére, kik tetszés szerinti részvényeket jegyezhetnek, de azokhoz csak annyiban tarthatnak igényt, mennyiben a 2500 részvényt szám a a) és b) pontok szerinti aláírás által kimerített nem fog.

Felüljegyzés esetén szintén aránylagos felosztás eszközöltetik.

5) Az aláírás alkalmával minden egy részvényre 20 o. é. frt. befizetendő.

Azon aláíróknak, kiknek az aláírt részvények mind ki nem adathatnak, az aláírás alkalmával darabonként lefizetett 20 o. é. frt. 1872. deczember 18-án kezdve az intézet pénztáránál, az intézeti nyugta visszaszolgáltatása mellett bármikor visszafizetetik.

Aláírások, darabonként 20 o. é. frtnak, s esetleg a régi részvényeknek beküldése mellett, levélbelileg is elfogadhatnak. 6) A hátralévő 100 o. é. frt. befizetési határidejéül 20 o. é. frt. részletekben 1873. január, február, március, április és május-hó 1-ső napjai tűzettek ki.

7) Minden részlet 1873. január 1-től a befizetési határrnapig vagy az esetleg előbb bekövetkezendő fizetés napjáig évi 6%-al kamatozandó.

Késedelmes részletfizetések után a fennálló bank-kamat lesz fizetendő.

A deczember-hóban történendő befizetések után 1872. deczember 31-ig 6% kamat fog megtérítettetni.

8) Az új ideiglenes elismervények 2501 sorszámtól 5000 sorszámgig fognak kiállíttatni s 1873. január 1-ső napján kezdve, az előbbiekkal teljesen egyenjogúak lesznek.

9) Ezen határozatok a kormánynak bejelentendők s végrehajtásukkal a választmány bízatik meg.

(447) MAYER G. A. W. arnak Breslauban
Mai irásom egyedüli célja tudatni ön-
nel, hogy fehér mellszörp naponta
nagyobb tetszésnek örvend. s a vá-
sárlók annak hatását kitérőnek
mondják s általánosan dicsérik és
elismerik.
Pest.
Török József, gyógyszer-
ész a Szt. Háromsághoz.
A ki köhög,
mellfájásban, rekedtségben, mellföld-
kolásban, vérpökésben, gégeingerben
sat. szenved, a Mayer-féle fehér
mell szörp
által biztos és gyors segélyt nyer.
Valódi minőségben kapható Kolozs-
várt Binder Károly Szentháromsághoz
czimzett gyógyszerárán belmonostor-
utczában a Redoute során.

Uj naptárak 1873-ra

STEIN JÁNOS könyvkereskedésébe Kolozsvárt
most érkeztek s kaphatók:

Az Athenaeum

(ezelőtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptára

1873-dik évre.

A legszebb, legjobb és legolcsóbb kiállítású magyar naptár.

A Naptár tartalma:

Katholikus, protestáns, ó-hitű és zsidó-naptár. Évszámítások. Bolygó sat.

REGÉNY ÉS VALÓ. A politika nyomorultjai. Beszély Deák Parkastól. Levelek a török-
vidégből. I. Negyedik Muhamed szultán fermánja Apafi fejedelemhez, melyben felhívja, hogy a Bécs
elleni hadjáratához csatlakozzék. II. Murad Giraj tatár khán levele Apafihoz, melyben tudatja, hogy a
török császár segítségére Bécs ellen indítván hadait, Erdélyen fog átmenni. III. Bethlen Elek tanácsol-
ja a fejedelemnek, hogy ajándékokkal vegye rá a tatár, miszerint más utat válasszon Bécs felé. IV.
Achmet kanizsai aga ráparancsol a magyar falukra, hogy 1000 ökrös szekert adjanak a szultán tá-
borába. V. Teleki Mihály jelentése Apafihoz a tatárok dúlása, égetése miatt. Az amnesziák korszaka.
Irodalmi emlékirataitól Szokoly Victor. Ne higgy magyar a németnek. Volt tót kurucz dala.— Régi
kurucz dalok, Thaly Kálmántól. Két tábornok 1848-ból. Igaz történet. Mócsary Bélától. Lenkei szá-
zada, Petőfőtől képpel. Befordultam a konyhára képpel. Tátra vidéki lakosok képpel. Egy szép napom
Velenczében képpel. S. J. F. Guirevere királytól története, képpel. Prem József. A holtverseny, An-
gol sport novella. Egy kis esetpáti a tengeren. Az utolsó háborúból.

TERMÉSZETRAJZI KÉPEK. Gorilla vadászata a sierra-leonei erdőkben, képpel.
A víziboa küzdeme egy bivallyal, képpel. Az ember a kőkorszakban, képpel. A törpe-egér, képpel. A
közép-afrikai euphorbiák, képpel. A mókus, képpel. A dodo madár, képpel. A halak vándorlása, kép-
pel. Szüznemzés a lepkék közt. Világparányok s távolságok a mindenségben. Flammation. Az üstök-
sök csodavilága, képpel.

GAZDASÁGI IPAR ÉS KERESKEDELEM. Álladalmi méneseink s befolyásuk
az országos lötenyésztésre. A kishéri, bábolnai és mezőhegyesi ménések. Az angol és arab telivérek.
Az angol, arab, norman, lipizzai félvér lovak— A székesfehérvári, nagy-kőrösi, sepsi-sz.-györgyi és
varasdi csüddör-telek. A himlő-betegség az állatoknál. Dr. Szoitagh Miklós. Két házibarat. Könyves
Károlytól.

UJABB ESZMEK ÉS ESEMÉNYEK. A szociális kérdés veszélyei Dr. Katona Mórtól.
Összegezhető-e a hit a tudománnyal. Kun Sámuel. A Vezir legújabb kitérősei, képpel. Nápoly
város és környéke, képpel. A jövő évi világiállítás és Bécs városa, 5 képpel. Szováthy. Vándorlások
a természetben. G. J. Az iparos munkások és munkások hazánkban.

TISZTI CZIMTAR. Magyar-Erdélyország kormányzati és közigazgatási tisztviselőinek név-
sorozata, a miniszteriumok, megyék sat. sat. hivatali beosztása. Buda-Pesten és vidéken ügyvédek és or-
vosok. Bélyeg illeték tábla. Országos vásárok.

„Kodolányi“
gazdasági zsebnaptár 1873. évre.

Ára 2 frt.

Irodai fali naptár 1873.
évre

Rom. katolikus és protestáns, görög-orsz és izraelita naptárral, bélyeg-
illeték táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvényszékei táblázatos
kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Valódi arany- és ezüst lenczak.

BABOS SÁNDOR

Arany és ezüst óra és lencz-raktára
Kolozsvárt a főtéren.

Van szerencsém a nagyérdemű t. cz. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy közlebről tett bel-
és külföldi utazásom alkalmával kész pénzen vásárolva, a legújabb gyászoktól mentes, mi
által azon kellemes helyrebe jutottam, hogy a most napon megtekerzett, és már raktáron levő, dús választékú
arany és ezüst órákat, úgy szintén arany és ezüst lenczakokat, és mindenem fali és asztali
órákat is, oly rendkívüli olcsó áron adhatom, hogy a versenyt bár melyik külföldi gyárossal is biztos kiál-
tom. — Ezen árat itt, tájékoztató szolgálatom.

Arany	Ezüst	Arany	Ezüst
8, 9, 12 frt.	8, 9, 12 frt.	25, 30, 35 frt.	25, 30, 35 frt.
11, 12, 14	11, 12, 14	35, 40, 44	35, 40, 44
12, 13, 14	12, 13, 14	30, 36, 40	30, 36, 40
16, 16, 17	16, 16, 17	36, 40, 48	36, 40, 48
12, 14, 15	12, 14, 15	45, 60, 65	45, 60, 65
13, 14, 15	13, 14, 15	48, 50, 80	48, 50, 80
14, 16	14, 16	50, 100	50, 100
15, 18	15, 18	50, 100	50, 100
16, 18	16, 18	50, 100	50, 100
17, 22	17, 22	50, 100	50, 100
18, 22, 25	18, 22, 25	50, 100	50, 100
18, 22, 26	18, 22, 26	50, 100	50, 100
25, 28, 26	25, 28, 26	50, 100	50, 100
17, 20, 26	17, 20, 26	50, 100	50, 100
31, 35, 40	31, 35, 40	50, 100	50, 100
38, 40, 45	38, 40, 45	50, 100	50, 100
15, 20	15, 20	50, 100	50, 100
20, 26	20, 26	50, 100	50, 100
2 frt 20 król.	2 frt 20 król.	50, 100	50, 100
3, 4, 6, 10 forintig.	3, 4, 6, 10 forintig.	50, 100	50, 100
Arany óra lenczak, (mind 3-mas)	Arany óra lenczak, (mind 3-mas)	50, 100	50, 100
16 frtől 20, 25, 30, 35, 40, 150 frt.	16 frtől 20, 25, 30, 35, 40, 150 frt.	50, 100	50, 100
Arany óra lenczak, (mind 3-mas)	Arany óra lenczak, (mind 3-mas)	50, 100	50, 100
34, 40, 45, 60, 80, 100 frt.	34, 40, 45, 60, 80, 100 frt.	50, 100	50, 100

Tölte, ír, asztali, utazó, párizsi borító bronz órák, és mindenem fekete erdői órák fű-raktára.
Minden töltel vasár, vagy nállam javított óra, legyen az fűgő, fekvő, vagy bár mily állásban levő, álta-
lam a legpontosabbban, s a legszigorúbban van kipróbálva.

Javítások saját szerkezeti szerzőm és gépek segítségével, két évi jótállás mellett, a legbiztosabban
eszközöltenek és olcsóért számíttatnak.

Minden vidéki megrendelésük gyorsan és pontosan teljesítenek, órák, melyek nem tetszenének kicserél-
tetnek, arany vagy ezüst órák, úgy szintén lenczakok is, cserébe is elfogadhatnak.

Míg a hét éven át irányomba fanyósított bizalomért, a n. erd. t. cz. helybeli és vidéki közönségnek őszinte
köszönetem nyilvánítanám, vagyok bátor kéri, hogy azt részemre továbbra is fontantani sziveskedjen, mit egész
örömmel egyetkezn fogok szolid és pontos szolgáltatam által ezután is kiérdemelni.

Teljes tisztelettel:

BABOS SÁNDOR.

Két évi jótállás mellett.

Dús választék.

Kóris Inre

(3—10)

Aranyműves

BUDAY KÁROLY

Kolozsvárt

Ajánlja kész arany- és ezüst-
nemű RAKTÁRÁT

leszállított áron.

Iszt-raktár

hidutca saját házánál Kolozsvárt, ajánlja a nagyérdemű t. cz. közönségnek
ujjonan s dísan berendezt

hol is mindenem liztek, kásák, hüvelyes vetemények,
továbbá asztali gyümölcsök, zsír, szalonma, paprikás,
fűstös és levegőn szárított, vaj és szilvaiz nagyon mint
krisnyben, a legújanyosabb árakban s pontos kiszolgálás mellett mindenkör
találhatnak.